

Силабус курсу Соціальне страхування

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань: 23 Соціальна робота
Спеціальність: 231 Соціальна робота
Освітньо-професійна програма – «Соціальна робота»

Рік навчання: 3, Семестр: 6

Кількість кредитів: 4 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ППП

к.е.н., доцент Кулина Галина Миронівна

Контактна інформація

gkulyna@gmail.com, +30671021144

Опис дисципліни

Дисципліна «Соціальне страхування» спрямована на формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо організації соціального страхування, розробки умов здійснення різних видів соціального страхування на основі ефективного застосування базових концепцій соціального страхування.

Головним завданням курсу є оволодіння методологією дослідження соціального страхування та механізму його державного регулювання, набуття вмінь критично аналізувати ефективність соціального страхування за видами: пенсійного, на випадок тимчасової непрацездатності, від безробіття, від нещасних випадків на виробництві та професійного захворювання, медичного; виокремлювати невирішені проблеми у сфері соціального страхування з подальшим обґрунтуванням напрямів їх розв'язання.

Структура курсу

Години (лек. / практи.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 2	1. Сутність, принципи та роль соціального страхування	Вміти пояснювати базові основи здійснення соціального страхування, вирізняти його роль та значення в системі соціального захисту населення	Тести, питання
2 / 2	2. Державне регулювання соціального страхування	Розуміти організаційно-економічні аспекти державного регулювання соціального страхування в Україні. Знати правові основи побудови системи соціального страхування на вітчизняних теренах	Тести, питання
4 / 4	3. Державне пенсійне страхування	Розуміти порядок здійснення загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, знати види пенсій та інших виплат, передбачених солідарною та накопичувальною системою державного пенсійного страхування.	Питання, задачі, тести

		Вміти на практиці розраховувати різні види пенсій	
4 / 4	4. Єдиний соціальний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та інші збори до Пенсійного фонду України	Розуміти суть та значення єдиного соціального внеску, знати порядок його нарахування та особливості сплати. Вміти на практиці розраховувати розмір єдиного соціального внеску для різних груп платників. Знати види та порядок справляння зборів на обов'язкове державне пенсійне страхування з окремих видів господарських операцій	Питання, задачі, тести
4 / 4	5. Страхування з тимчасової втрати працездатності	Розуміти особливості здійснення загальнообов'язкового державного соціального страхування з тимчасової втрати працездатності. Знати види матеріального забезпечення та соціальних послуг за страхуванням з тимчасової втрати працездатності. Вміти розраховувати обсяг допомоги по тимчасовій непрацездатності, по вагітності і пологах та допомоги на поховання	Питання, задачі
4 / 4	6. Страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань	Розуміти особливості здійснення загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. Знати види матеріального забезпечення та соціальних послуг, які надаються у разі настання нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. Вміти визначати обсяг матеріального забезпечення у разі настання нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань	Питання, задачі, тести
4 / 4	7. Страхування на випадок безробіття	Розуміти основи й особливості загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття. Знати види матеріального забезпечення та соціальних послуг за страхуванням на випадок безробіття. Вміти розраховувати розмір та тривалість виплати допомоги з безробіття застрахованим особам	Питання, задачі, тести
2 / 2	8. Медичне страхування	Розуміти як здійснюється медичне страхування, володіти інформацією щодо стану обов'язкового медичного страхування в Україні. Оцінювати тенденції добровільного медичного страхування в Україні	Тести, питання
2 / 2	9. Недержавне соціальне страхування	Розуміти механізм здійснення недержавного соціального страхування, а саме недержавного пенсійного страхування, та розраховувати пенсійні виплати із різних видів недержавних пенсійних фондів. Розуміти механізм здійснення недержавного страхування від нещасного випадку на виробництві	Тести, питання

Літературні джерела

1. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування № 16/98-ВР (зі змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/16/98-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Про затвердження Положення про Пенсійний фонд України: Постанова Кабінету

Міністрів України від 23 липня 2014 р. № 280. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280-2014-%D0%BF#Text>.

3. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії : Закон України від 5.10.2000 р. №2017-III (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14>.

4. Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 р. №2671-VIII (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19>.

5. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР (зі змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр#Text>.

6. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 08.07.2010 р. № 2464-VI (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>.

7. Про пенсійне забезпечення : Закон України від 5.11.1991 р. №1788-XII (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1788-12>.

8. Про недержавне пенсійне забезпечення : Закон України від 09.07.2003 р. №1057-IV (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1057-15>.

9. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття : Закон України від 02.03.2000 р. № 1533-III (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14>.

10. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 23.09.1999 р. №1105-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14>.

11. Безкровний О., Зоря О. Соціальне страхування : навч. посіб. [2-ге вид., доп. і перероб.]. (електронне видання). Полтава: ПДАУ, 2023. 177 с.

12. Болотіна Є. В., Шубна О. В., Бившева Л. О., Колесникова Г. М. Проблеми розвитку пенсійного забезпечення в Україні в контексті соціального захисту. *Економічний вісник Донбасу*. 2021. № 1 (63). С.162–170.

13. Вальчук О. І. Етапи формування публічної політики в системі державного соціального страхування України. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. 2021. Вип. 21. С. 7–10.

14. Гітіс Т. П., Чемерис Є. Т., Антонова В. І., Носаньова А. С. Дослідження сучасного рівня соціального захисту населення в Україні. *Економічний вісник Донбасу*. 2020. № 1 (59). С. 16–122. URL: [https://doi.org/10.12958/1817-3772-2020-1\(59\)-116-122](https://doi.org/10.12958/1817-3772-2020-1(59)-116-122).

15. Державні соціальні стандарти та гарантії у 2021-2023 рр. / Міністерство соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/content/socialni-standarti.html>.

16. Жайворонок І. Р., Кулініч Т. В. Особливості побудови і функціонування пенсійних систем в розвинених країнах світу. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 24. С. 106–113.

17. Зеленко Н.М., Зеленко В.А. Аналіз ринку недержавного пенсійного страхування в Україні: соціально-економічний вимір. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку*. 2019. Т. 1. № 2. С. 126–134.

18. Зеленська М. В., Завада О. Г. Роль загальнообов'язкового державного соціального страхування в державному управлінні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 17. С. 123–129.

19. Квасницька Р. С., Доценко І. О. Соціальне страхування : навч. посіб. Кам'янець-Подільський: Друкарня “Рута”. 2019. 356 с.

20. Лаврик О. Соціальне страхування в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. *Економічний аналіз*. 2021. № 2. Т. 3. С. 107–113.

21. Малишко Є. О. Аналіз сучасного стану та розвитку системи пенсійного забезпечення в Україні. *Інфраструктура ринку*. 2020. № 45. С. 233–241. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2020/45_2020_ukr/39.pdf.

22. Марич М. Г. Соціальне страхування : навч. посіб. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. 2022. 176 с.
23. Мельник Т. А., Сибірцев В. В. Страхування : навч. посіб. Кропивницький: ПП «Ексклюзив Систем», 2022. 307 с.
24. Прохоровська С., Кулина Г. Стецько М. Реформування системи соціального страхування в Україні: проблемні аспекти та ключові завдання. *Світ фінансів*. 2022. Вип. 3 (72). С. 66-82. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1534/1542>.
25. Соціальне страхування : навч. посіб. / Т. І. Стецюк, О. В. О. В. Димніч, О. В. Мурашко. К.: КНЕУ, 2023. 167 с.
26. Татарин Н. Б., Чепіль Ю. Б., Дунець І. А. Система недержавного пенсійного забезпечення як спосіб інвестування: проблемні аспекти та шляхи вдосконалення. *Молодий вчений*. 2022. № 4 (104). С. 110–114.
27. Чічкань М. В. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування як основа сучасної системи соціального захисту в Україні. *Право і суспільство*. 2021. № 1. С. 106–110.
28. Hala L. Results of analysis and forecasting of the main financial indicators of the health insurance market development in Ukraine. *EUREKA: Health Sciences*. 2019. № 6. P. 72–82.
29. Lisovska O. Health insurance in the Ukrainian insurance market. Theoretical and empirical scientific research: concept and trends : Collection of scientific papers «ΛΟΓΟΣ» with Proceedings of the International Scientific and Practical Conference, July 24, 2020. Oxford, United Kingdom : Oxford Sciences Ltd. & European Scientific Platform. Vol. 1. P. 26–28.
30. Zhayvoronok I., Chernyahivska V., Bilyk O., Charkina A., Farynovych I. Strategy for improving the quality of life in countries with the economies in transition. *International Association of Engineering and Management Education (IAEME)*. 2020. P. 523–531.

Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Соціальне страхування» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування, тестування; презентації результатів виконаних завдань; оцінювання результатів модульної контрольної роботи; оцінювання комплексного практичного індивідуального завдання; оцінювання результатів самостійної роботи студентів; наукова дискусія; інші види індивідуальних і групових завдань; екзамен.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, військовий стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Соціальне страхування» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4 (екзамен)
20%	20%	20%	40%
1. Робота на практичних заняттях (1-5 теми) по 5 балів за тему – макс. 25 балів. 2. Виконання завдань для самостійної роботи – макс. 20 балів. 3. Модульна контрольна робота – макс. 55 балів.	1. Робота на практичних заняттях (теми 6-9) по 5 балів за тему – макс. 20 балів. 2. Виконання завдань для самостійної роботи – макс. 20 балів. 3. Модульна контрольна робота – макс. 60 балів.	1. Підготовка КПЗ – макс. 40 балів. 2. Захист КПЗ – макс. 40 балів. 3. Виконання завдань під час тренінгу – макс. 20 балів.	1. Два теоретичні питання по 30 балів – макс. 60 балів. 2. Задача – макс. 20 балів. 3. Тестові завдання (5 тестів по 4 бали за тест) – макс. 20 балів

Критерії оцінювання роботи на практичному занятті

Здобувач вищої освіти на практичному занятті може отримати максимум 5 балів за шкалою:

5 балів ставиться за таких умов:

- студент активно працює протягом практичного заняття;
- глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань, дає повну, аргументовану, послідовну й обґрунтовану відповідь, що супроводжується правильними прикладами, на підтвердження власних думок, здійснює аналіз і формулює висновки, вільно послуговується термінологією у сфері соціального страхування;
- розв'язує задачі, вирішує практичні та ситуаційні завдання.

4 бали ставиться за таких умов:

- студент доволі активно працює протягом практичного заняття;
- дає правильний, достатньо повний, обґрунтований виклад навчального матеріалу, але при додаткових контрольних запитаннях, які ставить викладач, не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;
- розв'язує задачі, вирішує практичні та ситуаційні завдання лише з певною допомогою викладача чи колег.

3 бали ставиться за таких умов:

- студент на занятті поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача;
- загалом виявляє знання основного навчального матеріалу, що розглядається, та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

2 бали ставиться за таких умов:

- допускає суттєві помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після підказок викладача;
- студент виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і поверхнево її розуміє;
- викладає матеріал не достатньо зв'язно і без логічної послідовності.

1 бал ставиться за таких умов:

- студент фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) викладає початковий

матеріал, припускаючись при цьому суттєвих неточностей і помилок, які не виправляє навіть при підказках викладача;

- виявляє нерозуміння змісту теоретичних питань та практичних завдань і, як наслідок цього – демонструє повну відсутність навичок як в аналізі явищ, так і в подальшому виконанні практичних завдань.

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ (сума балів за всі види навчальної діяльності в межах модуля)	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)